

INFO VOOR PATIËNTEN

G-POEM

GASTRISCHE PERORALE
ENDOSCOPISCHE MYOTOMIE

INHOUD

01	Inleiding	4
02	Gastroparese	4
03	Onderzoeken	5
04	Behandelingsopties	7
05	Gastrische perorale endoscopische myotomie of G-poem	8
06	Contact	11
07	Bijlagen	12

01 INLEIDING

We verwijzen u naar de Endoscopische eenheid omdat we vermoeden dat u een aandoening hebt waarbij de maaglediging vertraagd is, ook wel gastroparese genoemd.

02 GASTROPARESE

Bij deze aandoening duurt de doorvoer van voedsel vanuit de maag naar de darmen te lang, waardoor er storingen optreden bij de vertering van voedsel. Bij een normale maaglediging zorgt de her-senzenuw nervus vagus ervoor dat de maag samentrekt, zodat het eten uit de maag naar de dunne darm gaat. Bij gastroparese werkt de nervus vagus niet (voldoende).

Symptomen

De aandoening kan verschillende symptomen veroorzaken: misselijkheid, braken, opgezette buik (bloating), abdominale pijn, volheidsgevoel na een kleine hoeveelheid voedsel, enz.

Oorzaken

Gastroparese kan verschillende oorzaken hebben:

- ▲ **Idiopathische klachten:** Er is geen duidelijke oorzaak. Dat wil zeggen dat de klachten veroorzaakt worden door een verstoorde functie van de maag, maar dat er geen zichtbare afwijking te vinden is.
- ▲ **Virale infectie:** Sommige mensen ontwikkelen gastroparese na een virale infectie.
- ▲ **Diabetes:** Als de maagbezenuwing door diabetes beschadigd is, gaat het eten te langzaam van de maag naar de darmen.
- ▲ **Beschadiging van de nervus vagus:** Na een chirurgische ingreep ter hoogte van het spijsverteringskanaal.

03 ONDERZOEKEN

Op de Endoscopische eenheid doen we verschillende tests om gastroparese vast te stellen.

Een vragenlijst invullen

U komt eerst op de consultatie bij een gastro-enteroloog om uw klachten te bespreken. De arts kan u een vragenlijst (Gastroparesis Cardinal Symptom Index of GSCI) laten invullen om een beter inzicht te krijgen in uw maagproblematiek.

De arts bespreekt ook uw thuismedicatie en medische voorgeschiedenis om de oorzaak van uw klachten te achterhalen.

Gastroscopie

Een gastroscopie wordt nooit gebruikt om de diagnose te stellen. Soms gebeurde dit onderzoek al voor u naar ons centrum werd doorverwezen en is de gastroparese eerder een toevallige vondst. Misschien herhalen we deze test in combinatie met een endoFLIP (zie verder) voor we u behandelen.

Maagledigingsonderzoek

Een verstoorde beweging van de maag kan vastgesteld worden met een maagledigingsonderzoek. Met dit onderzoek kunnen we meten hoe snel een standaardmaaltijd en een glas water door de maag naar de darmen getransporteerd worden.

Voorafgaand aan het onderzoek eet u een testmaaltijd met een kleine hoeveelheid radioactieve stof. Vervolgens moet u één tot twee uur voor een camera gaan zitten. Zo kunnen we de weg volgen die de testmaaltijd aflegt. Dit onderzoek wordt ook wel een maagontleding-scintigrafie genoemd. Scintigrafie verwijst naar een radioactieve stof.

EndoFLIP

Een endoFLIP is een ballonkatheter die tijdens een gastroscopie gebruikt kan worden. Deze met water gevulde ballon voert zowel drukmetingen ter hoogte van de slokdarm als ter hoogte van de pylorus uit. Bij patiënten met gastropareseklachten worden de metingen gedaan ter hoogte van de sfincter van de pylorus (ter hoogte van de maaguitgang). Zo kunnen we onder meer zien of er spasmen (niet-gecontroleerde samentrekkingen) ontstaan ter hoogte van deze spier.

Het UZ Gent is een van de eerste ziekenhuizen in België dat deze techniek gebruikt. De endoFLIP-katheter is tot nu toe nog niet volledig terugbetaald in ons land. Wanneer de arts dergelijk onderzoek wil uitvoeren, moet u vooraf een toestemmingsformulier ondertekenen zodat u op de hoogte bent van de kostprijs.

Met een endoFLIP kunnen we ook de respons op een endoscopische therapie nauwkeurig meten, bijvoorbeeld na de injectie van botulinetoxine.

04 BEHANDELINGSOPTIES

Er zijn meerdere behandelingsopties voor ledigingsstoornissen van de maag.

Medicatie

Er zijn voor gastroparese verschillende behandelingswijzen met medicatie. Vaak heeft de huisarts of doorverwijzende arts die al geprobeerd voordat u bij een van onze artsen op consultatie komt.

Injectie met botulinetoxine

Tijdens een endoscopie kan de arts botulinetoxine rond de overgang van de maag naar de dunne darm injecteren. Dat ontspant de spier en verlicht tijdelijk de symptomen. Dit is een veilige behandeling met weinig bijwerkingen, maar werkt op de korte termijn. U hebt elke 3 maanden een nieuwe injectie nodig.

Ballondilatatie

Een ballondilatatie kan in bepaalde gevallen hulp bieden. Dit is een veilige procedure die endoscopisch gebeurt. Helaas zien we met deze methode weinig goede resultaten op lange termijn.

Chirurgische jejunostomiesonde

Vaak is dit de laatste optie. Hierbij wordt de voedingssonde tijdens een buikoperatie rechtstreeks in de dunne darm (jejunum) geplaatst. U krijgt dan voeding via de sonde.

05 GASTRISCHE PERORALE ENDOSCOPISCHE MYOTOMIE OF G-POEM

Wat is een G-POEM?

Een G-POEM is een procedure om gastroparese te behandelen. Een G-POEM kan hulp bieden wanneer gastroparese veroorzaakt is door schade aan de nervus vagus (bv. ten gevolge van een operatie) of door pyloorspasmen. Daarbij trekt de pyloor samen, waardoor het voedsel de maag niet kan verlaten.

Hoe verschilt een G-POEM van andere technieken?

Een G-POEM is een minimaal invasieve endoscopische techniek. Er worden geen insneden in de huid gemaakt. Een G-POEM wordt volledig vanuit de maag uitgevoerd. Er wordt een kleine tunnel onder het maagslijmvlies (submucosaal) gemaakt vanuit het distale deel van de maag naar de pyloorsfincter.

De ingreep wordt algemeen goed verdragen en heeft een kortere herstelperiode dan bij een chirurgische ingreep.

Verloop van de procedure

De arts maakt een insnede in de binnenwand van de maag. Dat is de start van een submucosale tunnel. Door een blauwe vloeistof te injecteren in de bindweefsellaag, een sponsachtig weefsel (submucosa), wordt er ruimte gecreëerd tussen de slijmvlieslaag (mucosa) en de spierlaag. Via deze tunnel gaat de endoscoop naar de pyloor (maaguitgang). De arts kan de sluitspier dan doorsnijden, waardoor die ontspant.

Aan het einde van de procedure sluit de arts de tunnel met endoscopische clips, een soort nietjes.

Vorbereiding op de procedure

We nodigen u vóór de procedure uit om op consultatie te komen en de behandeling te bespreken met de arts die de procedure zal uitvoeren.

Dieet

- ▲ 3 dagen voor de procedure: halfvaste voeding.
- ▲ 1 dag voor de procedure: vloeibare voeding.
- ▲ Vanaf middernacht voor de procedure: niets meer innemen via de mond.

Achterin deze brochure vindt u suggesties voor halfvaste en vloeibare voeding.

Bloedverduuners

Bespreek met de arts of u de inname van bloedverduuners moet stopzetten.

Een pacemaker of ICD

Als u een pacemaker of een interne defibrillator (ICD) hebt, is het belangrijk om dat vooraf te vermelden aan uw arts. Soms moet er vooraf nog een cardiologisch nazicht gebeuren. Omdat we tijdens het onderzoek elektrische stroom gebruiken, zou het kunnen dat uw pacemaker of ICD opnieuw ingesteld moet worden voor en/of na de procedure.

Opname in het ziekenhuis

We verwachten u de dag vóór of de dag van de procedure op de afdeling. We bevestigen het precieze moment van opname wanneer de procedure wordt vastgelegd.

Na de procedure

Medicatie

- ▲ Snijden in de sluitspier kan ongemak veroorzaken. Daarom krijgen alle patiënten na de procedure een infuus met een **pijnstiller**.
- ▲ De arts schrijft **antibiotica** voor om de tunnel te beschermen. Die moet u na de procedure vijf dagen lang innemen. Verwittig ons op voorhand als u allergisch bent aan antibiotica.
- ▲ Naast antibiotica schrijft de arts ook **zuurremmers** voor (bv. Pantoprazol) in een hoge dosis. Deze moet u innemen om het genezingsproces van de wonde in de maag te bevorderen. De medicatie moet u 6 weken lang twee keer per dag innemen. Daarna wordt de dosis verlaagd tot 40 mg één keer per dag.

Dieet

- ▲ U moet tot de ochtend na de G-POEM-procedure **nuchter** blijven. We doen dit om de delicate tunnel te beschermen die we tijdens de procedure hebben gecreëerd. U kunt wat water op een sponsje doen om uw mond te bevochtigen, maar slik het water zeker niet door.

- ▲ De dag na de procedure regelen we een **test** met een vloeistof die zichtbaar is op röntgenfoto's. Zo kunnen we controleren of de tunnel die de arts maakte volledig gesloten is. Als dat het geval is, mag u (na goedkeuring van de arts) de volgende twee uur **heldere dranken** drinken. Als dit goed lukt, beginnen we met **vloeibare voeding**.
- ▲ Tot 1 week na de procedure moet u een **zacht dieet** volgen. Daarna mag u opnieuw normale voeding innemen.

Opnameduur

U blijft normaal gezien één nacht in het ziekenhuis na een G-POEM, tenzij er complicaties optreden of uw algemene toestand het niet toelaat om het ziekenhuis te verlaten.

Mogelijke complicaties

Zoals bij elke interventionele procedure zijn ook aan een G-POEM risico's verbonden. Dit is een niet exhaustief overzicht:

- ▲ Blijvende perforatie door het maken van de tunnel in de maag. Dit kan een herhaalde endoscopie en revisie van de metalen clips (1%), plaatsing van een stent (<1%) of, in uiterst zeldzame gevallen, een spoedoperatie (<0,1%) vereisen. Dit is een zeldzame complicatie waarbij u langer zal worden opgenomen in het ziekenhuis.
- ▲ Bloedingen in de tunnel die niet endoscopisch gecontroleerd kunnen worden of waarvoor een nieuwe endoscopie vereist is (<1%).
- ▲ Diarree. Soms zien we dat patiënten diarree krijgen door een versnelde maaglediging. Meestal herstelt zich dat vanzelf na een tiental dagen.
- ▲ Pijnlijke keel ten gevolge van de intubatie of de passage van de endoscoop. Dit kan tot 2 dagen na de ingreep duren en kan behandeld worden met goede pijnstilling.
- ▲ Reactie op de algemene verdoving. Dat is zeldzaam, maar kan voorvallen. De anesthesist zal dit vooraf met u bespreken.

Aandachtspunten na een G-POEM

Het herstel na een G-POEM kan tot een week duren. De meeste mensen kunnen na een week opnieuw aan het werk. We raden u aan om geen intensieve sporten te beoefenen en geen zware lasten te tillen tot een week na de ingreep.

Als u pijn blijft hebben of een bloeding krijgt, verwittig dan zo snel mogelijk de Endoscopische eenheid.

Bij patiënten die een langdurige periode van ondervoeding/weinig voedselopname achter de rug hebben, is het belangrijk om geleidelijk te starten met voeding. Een goede begeleiding is hierbij essentieel. Het 'refeeding syndroom' kan ontstaan bij een snelle herstart van voedselinname. Daarbij treedt een ernstige verstoring op van de bloedwaarden, wat complicaties kan geven zoals lage bloeddruk, convulsies, enz. In zeer ernstige gevallen kan dit leiden tot coma en hartfalen.

Om dit te voorkomen, is het belangrijk om geleidelijk te starten met voeding en een controle (en eventueel een correctie) uit te voeren van de elektrolyten in het bloed.

06 CONTACT

Als u informatie wil over uw behandeling of vragen hebt, contacteer dan de Endoscopische eenheid op tel. 09 33 23 00 en vraag naar de onderzoeksverpleegkundige.

07 BIJLAGEN

Halfvaste voeding

Broodmaaltijd

Brood	Beleg
Zachte broodsoorten zoals sandwiches, zachte pistolets, melk- of suikerbrood	Gebruik smeerbaar beleg
Verloren brood	Romige smeer- en smeltkazen (bv. Franse kazen)
Pannenkoeken	Zoet beleg zoals confituur, chocopasta
Probeer het malse brood in kleine stukjes te snijden of te soppen	Slaatjes zonder grote stukken zoals américain, eiersalade, zalmousse
Brood zonder korst	Paté
Broodmix op basis van brood, vloeistof en beleg	Zacht gekookt ei, roerei, omelet
Goed geweekte cornflakes met (soja)melk	
Koekjestaart op basis van Petit beurre® en boterroom	
Rijstpap, griesmeelpap, beschuit pap, haveremoutpap (eventueel zonder stukjes)	
Granenpap op basis van koekjesmeel of granenmeel (vb. Brinta®) en vloeistof	
Fruitpap	
Pudding	

- ▶ U kunt pap en pudding verrassend anders maken door er iets aan toe te voegen zoals karamelsaus, vruchtensaus, fruitconfituur, bessensap, kaneel, stukjes zacht blikfruit, rozijnen, speculaas, Petit beurre®, hagelslag, bruine suiker, siroop, honing, enz.
- ▶ Om pap en pudding smeuiger te maken kunt u bv. room, boter of een eierdooier toevoegen.
- ▶ U krijgt de gewenste dikte door de hoeveelheid melk aan te passen.
- ▶ Pap en pudding van grove graansoorten, zoals haveremout en rijst, kunt u zelf fijner maken met de staafmixer.

Warme maaltijd

Vlees, vis en vervangproducten
Bak vlees in veel boter, maal nadien en voeg eventueel boter, braadvet, bouillon, saus of room toe.
Gebruik veel vleessaus. Ook kant-en-klare vleessaus of mayonaise is prima.
Vlees en vis gepureerd, kant-en-klaar, bv. Findus® Timbale
Zachte vis met veel vissaus. Ook kant-en-klare vissaus of mayonaise/tartaar/cocktail is prima.
Eibereidingen zoals omelet, roerei, ...
Vegetarische producten zoals Quorngehakt®, Tofu, ...

Aardappelen, deegwaren, rijst	Groenten
Puree of groentepuree	Vermijd vezelige groenten (asperge, selder, enz.)
Goed gekookte deegwaren	Gekookte/gestoomde/gestoofde groenten (koud of warm)
Goed gekookte rijst	Steeds goed fijn snijden of pletten/mixen
	Pletten/mixen met aardappelen (groentepuree), bouillon, saus, room, mayonaise
	Groenten gepureerd, kant-en-klaar, bv. Findus® Timbale
	Fruitmoes zoals appelmoes, rabarbermoes

- ▲ Drink soep niet juist voor de maaltijd, eventueel nadien.
- ▲ Draderig of gepaneerd vlees is vaak moeilijker of harder om te slikken.
- ▲ Vlees kunt u ook vervangen door vis, ei, volle melkproducten en kaas.
- ▲ Kiest u voor vis? Kijk uit voor de graten.
- ▲ Gebruik steeds veel saus (kaassaus, vleessaus, witte saus, enz.)
- ▲ Groenten kunt u eventueel vervangen door fruitmoes zoals appelmoes, abrikozenmoes of gestoofd fruit.
- ▲ Maak groenten altijd klaar in saus.
- ▲ Aardappelen, groenten en vlees kunt u apart klaarmaken en serveren. Dat zorgt voor meer kleur op het bord. Zeker als u het eten maalt/mixt.
- ▲ Kant-en-klare babyvoeding kan een alternatief zijn voor de warme maaltijd.

Tussendoor / dessert

Zoet	Hartig
Volle natuuryoghurt	Zachte aperitiefhapjes
Volle fruityoghurt met of zonder zachte fruitstukjes	Blini's met smeerbaar beleg vb. salades of (kruiden)kaas
Volle platte kaas	Beleg zoals smeerkaas; kruidenkaas, blokjes paté, enz.
Zacht rijp fruit zonder schil (banaan, peer, nectarine, perzik, enz.)	
Gestoofd fruit met suiker	
Fruitpap / fruitmoes (vb. appelmoes)	
Koek; eventueel gesopt	
Zacht gebak, taart, koffiekoeken, enz.	
Pap bv. rijstpap	
Pudding	
Tiramisu / chocomousse / speculaasmousse	

Vloeibare voeding

Broodmaaltijd
Dunne, lopende pap, bv. rijstpap, griesmeelpap, beschuit pap, havermoutpap, enz.
Granenpap op basis van koekjesmeel of granenmeel (bv. Brinta®) en vloeistof
Milkshake op basis van roomijs, volle melk of room en smaak naar keuze
Smoothie op basis van fruit of vruchtensap en volle yoghurt of room
Volle drinkyoghurt

- ▲ U kunt pap en pudding verrassend anders maken door er iets aan toe te voegen zoals karamelsaus, vruchtensaus, fruitconfituur, bessensap, kaneel, stukjes zacht blikfruit, rozijnen, speculaas, Petit beurre®, hagelslag, bruine suiker, siroop, honing, enz.
- ▲ Om pap en pudding smeuïger te maken kunt u bv. room, boter of een eierdooier toevoegen.
- ▲ U krijgt de gewenste dikte door de hoeveelheid melk aan te passen.
- ▲ Pap en pudding van grove graansoorten, zoals havermout en rijst, kunt u zelf fijner maken met de staafmixer.

Warme maaltijd
Gemixte maaltijdsoep op basis van gestoofde groenten, soepvlees en bindmiddel (bv. aardappel, vermicelli, tapioca)
Verrijk de soep met room, boter, kruidenkaas, smeerkaas, enz.
Leng babyvoeding aan met room, melk, bouillon, enz.
Kant-en-klare maaltijdpoeders (bv. Nestlé® Clinutren Mix)

Tussendoor / dessert

Zoet	Hartig
Milkshake op basis van roomijs, volle melk of room en smaak naar keuze	Instantsoep/minuutsoep
Melk met smaakje (bv. aardbei, chocolade, enz.)	Vette bouillon
Smoothie op basis van fruit of vruchtensap, volle yoghurt of room	Groentensap
Roomijs, sorbet	

Drank

Zoet	Hartig
Frisdrank, eventueel zonder bruis of laten uitbruisen	Instantsoep / minuutsoep
Sportdrank	Groentensap
Fruitsap bv. appelsap, druivensap	Bouillon
Vruchtensiropen zoals grenadine	
Iced tea	
Melk	
Melk met smaak: aardbeiensmaak, bosvruchten, enz.	
Chocomelk	
Plantaardige dranken zoals sojadrinks, haver-, rijst-, amandel-, hazelnootdrink, enz.	
Frapucino (koude koffie met melk)	
Smoothie op basis van fruit of vruchtensap, volle yoghurt of room	

Endoscopische eenheid

Ingang 12, route 1303

T +32 (0)9 332 23 00

E endo planner@uzgent.be

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

